

Täysistunto

Torstai 7.9.2017 klo 16.02—19.24

2.1. Suullinen kysymys sisäisestä turvallisuudesta (Tuula Haatainen sd)

Suullinen kysymys SKT 107/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäinen kysymys, edustaja Haatainen.

Keskustelu

16.03 **Tuula Haatainen sd:** Arvoisa rouva puhemies! On vain lyhyt aika siitä, kun meidät kaikki pysäyttivät Turun järkyttävät tapahtumat. Tämä järjetön väkivallanteko on vaikuttanut monen kokemaan turvallisuudentunteeseen. Onkin tärkeää, että kaikki puolueiden puheenjohtajat eilen tuomitsivat yhdessä allekirjoittamassaan lausumassa terrorismin kaikissa muodoissaan sekä kaikenlaisen väkivallan ja vihapuheen. Tähän voimme tässä salissa kaikki varmasti yhtyä. [Ben Zyskowicz: Kyllä!] Meidän on hyvä pitää mielessä, että tänäkin päivänä on olemassa syitä, jotka synnyttävät vihaa, mutta väkivalta ei missään olosuhteissa ole ratkaisu. Meidän päättäjien on tehtävä kaikkemme, että Suomi on jatkossakin avoin ja turvallinen paikka elää ja asua. Kansalaisten on voitava luottaa ihmisoikeuksien toteutumiseen, oikeusvaltioon ja toinen toisiimme.

Arvoisa pääministeri, kysynkin nyt: miten te aiotte nyt toimia, jotta meidän kaikkien turvallisuudentunne paranee, ja miten tästä mennään yhdessä eteenpäin?

16.04 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi on edelleen maailman turvallisimman ja vakaiman maan. Meillä ei ole täällä koko salissa sen tärkeämpää tehtävää kuin että Suomi myös pysyy maailman turvallisimpana ja vakaimpana maana. Se, mitä olemme tehneet hallituksessa sille, on se, että painopistettä on siirretty myöskin resurssien puolella turvallisuuteen: 110 miljoonan satsaus kaiken kaikkiaan ensi vuoden budjettiin, sekä ulkoiseen että sisäiseen turvallisuuteen.

Mutta mitä tulee siihen, mitä eilen puolueiden puheenjohtajien kanssa keskusteltiin — ja kiitän siitä kaikkia puheenjohtajia — minusta meidän pitää nyt yhdessä pitää myöskin huolta siitä, että yhteiskunnan keskusteluilmapiiri pysyy sellaisena, että se ei osaltaan ruoki sitten vihapuhetta ja väkivaltaa.

Puhemies Maria Lohela: Ja seuraavaksi pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.05 **Tuula Haatainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos vastauksesta. Tämä kansalaisia huolestuttava tilanne vaatii kuitenkin nyt vastuullisia ratkaisuja. Nyt

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

on tärkeää, että löydämme keinoja terrori-iskujen ehkäisemiseksi ja kansalaisten turvallisuudentunteen palauttamiseksi, mutta samalla ylilyöntejä pitää välttää.

Olemme jälleen takaisin tässä 100-vuotiaan Suomen arvokkaassa Eduskuntatalossa. Kaikissa olosuhteissa meidän on pidettävä kiinni oikeusvaltiosta, ihmisoikeuksien ja demokratian kunnioittamisesta. Suomen on oltava avoin yhteiskunta.

Arvoisa pääministeri, nyt tarvitaan asiallista ja rauhallista valmistelua. Hallitus on esittänyt, että paperittomien maahanmuuttajien auttaminen kriminalisoitaisiin. [Ben Zyskowitz: Ei pidä paikkaansa!] Tämä on herättänyt hämmennystä kansalaisten keskuudessa. Ihmiset ovat kysyneet jopa, aiotaanko lähimmäisenrakkaus kriminalisoida. [Välihuutoja] Arvoisa pääministeri, voisitteko nyt, kun tämä hämmennys on ilmeinen, kansalaisille, kuuliijoille tarkentaa, mitä nyt todella hallitus on esittämässä, jotta tähän saadaan selvyys? [Ben Zyskowitz: Miksi lisäätte hämmennystä näillä väärillä väitteillä?]

16.06 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ollaan äärimmäisen tarkkoja nyt siinä, miten tästä asiasta keskenämme puhumme, ettemme lisää myöskään väärinymmärrystä. Tämä hallitus ei tule tekemään mitään sellaista, mikä on ristiriidassa ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteiden kanssa. Meidän kaikkien täällä tulisi nyt työskennellä sen eteen, että me osaltamme vahvistamme uskoa oikeusvaltion, uskoa viranomaisten toimintaan ja uskoa siihen, että me lainsäätäjinä säädämme sellaista lainsäädäntöä, joka antaa oikeuslaitokselle sellaisen perustan tehdä päätöksiä. Emmekä myöskään lähde täällä arvostelemaan oikeuslaitosten päätöksiä. Meidän pitää luottaa siihen, että oikeuslaitoksemme tekee riippumattomasti oikeita päätöksiä perustuen siihen lainsäädäntöön, jonka me täällä teemme. Tämä Turun tapaus on osoittanut sen, että meidän viranomaisemme toimivat äärimmäisen tehokkaasti ja hyvin. Minusta meidän pitäisi kaikkien antaa kaikki tuki hyvälle [Puhemies koputtaa] suomalaiselle virkakoneistolle.

16.08 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä Turun iskut todella pysäyttivät kaikki suomalaiset. Nyt ollaan tilanteessa, jota kukaan ei toivonut, mutta Suomessa on tapahtunut ensimmäinen terrori-isku. Nyt se, miten me suomalaisena yhteiskuntana reagoimme tähän, kertoo meistä paljon. Meidän täytyy reagoida vahvasti, päätäväisesti ja vastuullisesti. Pitää käydä kaikki viranomaisten toimintaprosessit läpi, resurssit läpi ja tarvittaessa toimintaoikeudet, ja niin kuin edustaja Haatainen sanoi, sen pitää perustua maltilliseen ja asialliseen valmisteluun, länsimaisiin arvoihin ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen. Ylilyöntejä pitää välttää niin hallituksessa kuin oppositiossa.

Arvoisa puhemies! Pääministeri, tämä puolueiden puheenjohtajien yhteinen kannanotto, että sanotaan selvästi, että luotamme oikeusvaltion toimivuuteen, luotamme viranomaisiin, ja toisaalta, että tuomitsemme kaikenlaisen väkivallan ja vihapuheen ja että syyttömiä ei syyllistetä, on erinomainen alku. Ruotsissa terrori-iskun jälkeen muodostettiin hallituksen ja opposition [Puhemies koputtaa] yhteinen toimintaohjelma. Näettekö tällaiselle paikalle Suomessa?

16.09 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä puoluejohtajien eilinen tapaaminen oli kyllä toiveita herättävä. Keskustelu oli asiallista, kunnioitimme toinen toistamme tässä keskustelussa, ja minusta se antaa hyvän pohjan jatkaa keskustelua siltä pohjalta. Me annoimme kaikki vahvan tuen oikeusvaltioperiaatteen toteutu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

miselle, ihmisoikeuksien kunnioittamiselle, toinen toistemme kunnioittamiselle ja sen kunnioittamiselle, että meidän hyvät viranomaiset kaikilla tasoilla toimivat todella hyvin. Me kaikki kunnioitamme sitä. Mitä meidän lainsäätäjinä sitten tulee tehdä: totta kai meidän pitää jatkuvasti arvioida sitä, onko meidän prosesseissamme, onko meidän resursseissamme puutteita. Tässä yhteisessä kannanotossa myöskin viittasimme siihen, että olemme sitoutuneet yhdessä jatkuvaan parantamiseen sikäli, kun puhutaan näistä tärkeistä prosesseista.

16.10 Maria Tolppanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin kysyä herra pääministeriltä nyt näistä viimeaikaisista toimista, mitä on tehty. Kun me puhumme Turun tapauksesta, olette tässä nyt kertonut, että meidän pitää luottaa viranomaisiin. Niinhän meidän pitää luottaa, mutta me olemme saaneet lukea myöskin sen, että Turun tapauksen kohdalla oli tieto viranomaisilla siitä, että jotain saattaa tapahtua. Siitähän oli tullut tietoa poliisille jo aikaisemmin ja oli otettu yhteyttä, mutta mitään ei tapahtunut.

No, mitä tässä maassa on nyt sitten tapahtunut? Me olemme nyt käännytämme imeväisiä ja äitejä. Tämäkö on se vastaus siihen, miten terrorismia tässä maassa hoidetaan? Kyllä minä haluaisin nyt niitä oikeita vastauksia siihen, mitä aiotaan tehdä. Se ei riitä, että aiotaan. Mikä on se konkretia, siihen pyytäisin teiltä selkeää vastausta. Mitä tapahtuu tässä maassa? Miten me palautamme tähän maahan sellaisen ilmapiirin, että kenenkään ei tarvitse pelätä, liikkeä mihin kellonaikaan tahansa raitilla?

16.11 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Erittäin tärkeä aihe, mistä nyt keskustellaan. Turvallisuus on yksi ihmisten perustarve, ja siitä meidän pitää pitää huolta, että turvallisena tämä maa myös säilyy.

Nyt haluaisin kiinnittää huomiota kysyjän kysymykseen. Kun me puhumme terrorismista ja me puhumme turvapaikanhausta, niin meidän ei pidä pitää niitä synonyymeinä. Meidän pitää käsitellä näitä molempia erillisinä asioina. Valitettavasti Turussa tapahtui niin, että nämä kaksi asiaa yhdistyivät, ja siitä syystä me olemme joutuneet niitä nyt käsittelemään, mutta pyydän sitä malttia, mikä näihin asioihin liittyy. Terrorismin vastainen työ on ollut sisäministeriön ja yleensä koko hallituksen yhteinen tahtotila, ja sitä on tehty monet, monet vuodet. Jo aikaisemmat hallitukset ovat tehneet paljon. Mitä on tehty vielä nyt keväällä? Kun tuli tietoja muiden maiden iskuista muun muassa Tukholmassa, niin muun muassa suojelupoliisi nosti uhkatasoa, me teimme uudistuksia, muutoksia ja lähdimme liikkeelle ja katsomaan, onko meillä vielä jotain. Me olemme satsanneet nimenomaan poliisien, Rajavartioston, pelastustoimen [Puhemies koputtaa] toimintavaltuuksiin, resursseihin ja osaamiseen.

16.13 Laura Huhtasaari ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset tuomitsevat terroristien vihapuheen suomalaisia kohtaan ja länsimaisia arvoja kohtaan. Radikaali-islamistisen terrorismin uhka Suomessa on kohonnut ja samalla sisäinen turvallisuus on heikentynyt. Käynnissä oleva islamisaatioilmiö etenee koko ajan. Koska islamin normit poikkeavat länsimaisen yhteiskunnan normeista, laajamittainen muslimien maahanmuutto johtaa muslimien eriytymiseen isäntäyhteiskunnasta ja muslimiväestön kasautumiseen omille alueilleen, joissa vallitsevat islamilaiset arvot. Eurooppalaiset johtajat ja poliitikot vain katselevat, kun Euroopan kaupunkien kokonaisia alueita muutetaan ulko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

maisiksi vyöhykkeiksi. Unkari toimii toisin — mahtaa Unkarin kansa olla ylpeä johtajistaan. [Eva Biaudet: Nyt on kyllä pallo hiukan hukassa!]

Mitä hallitus aikoo tehdä, että emme seuraa tätä epäonnistunutta kehitystä, mikä Euroopassa on meneillään? Onko Suomen hallituksella kanttia puolustaa Suomea, suomalaisia ja suomalaista identiteettiä?

16.14 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä me puolustamme suomalaisia, mutta me puolustamme Suomea avoimena yhteiskuntana ja myöskin uskonnonvapautta. Myöskin siihen, että rikoksista jää aina kiinni, me pyrimme ja pyrimme estämään niitä rikoksia. Mutta me emme voi lähteä siitä, että jonkin uskonnon edustaja olisi lähtökohtaisesti paha, vaan meidän pitää lähteä siitä, että on ihminen, ja jos hän on hädässä, häntä autetaan, mutta jos hän tekee rikoksen, niin siitä rangaistetaan.

16.14 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minusta on käsitettävää, että terrorismia ja turvapaikanhakijoita voidaan jollain tavalla laittaa edes, miten sen nyt sanoisi, jotenkin rinnakkain ja ehkä jopa tuoda esille rivien välissä, että tässä olisi ilmiö, jossa islam ja länsimainen yhteiskunta olisivat sodassa. Ei, tämä ei pidä paikkaansa. Kyse on terroristit vastaan rauhanomainen kansa -kaltaisesta asetelmasta. Me—nekaltaista asetelmaa ei pidä luoda. Muistutan, että Turussakin oli monta maahanmuuttaja-taustaista henkilöä, jotka olivat vastustamassa tätä hirveää tekoa, ja tähän pitää kiinnittää huomiota.

16.15 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Huhtasaari, me olimme samassa palaverissa, ja me tuomitsimme silloin kaiken vihan, kaikenlaisen vihapuheen. Tämä tuli vähän niin kuin yhdestä laidasta. Me tuomitsemme kaikenlaisen vihapuheen, ja meidän pitää pitää huolta siitä, että meillä on jatkuvasti meidän viranomaisillamme riittävät resurssit ja lainsäädännön pohja hoitaa omaa tehtäväänsä. Silloin kun me puhumme maahanmuutosta, niin meidän pitää auttaa sotaa pakenevia. Minä luulen, että tässä salissa kaikilla siitä on samanlainen käsitys. Meille tuli 2015 Suomeen ennätysmäärä turvapaikanhakijoita, ja me emme myöskään ole koskaan missään vaiheessa olleet sinisilmäisiä sen suhteen, etteikö siellä joukossa ole joitakin, joiden radikalisoituminen ehkä on alkanut jo kotimaassa. Sen takia suojelupoliisi on myöskin tähän varautunut ja heidän resurssejaan on lisätty. Mutta näitä kahta asiaa ei saa missään tapauksessa sotkea keskenään.

16.17 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa, että pääministeri tarttui tähän esitykseen, jonka tein tuolla tasavallan presidentin luona Mäntyniemessä, ja saatiin keskustella sisäisestä turvallisuudesta ja kuulla poliisin arviota tilanteesta yhteisen tilannekuvan luomiseksi.

Arvoisa pääministeri! On tärkeää, että vihapuhetta hillitään suomalaisessa yhteiskunnassa. Tämä tilanne, jossa nyt eletään, on poikkeuksellinen tilanne ja tilanne, jossa vaaditaan järkevää suhtautumista ympäröivässä maailmassa esiintyviin ilmiöihin. Viha synnyttää aina vihaa, ja se johtaa väkivallantekoihin. On hienoa, että edustaja Haatainen nosti tämän kysymyksen nyt tässä kyselytunnilla esille, ja haluan kysyä teiltä, arvoisa pääministeri: näettekö, että on tärkeää jatkaa tätä keskustelua sisäisestä turvallisuudesta niin kuin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

me tuolla Kesärannassa totesimme, ja että sitä jatketaan niin, että se on säännönmukaista mielipiteiden vaihtoa, keskustelua tilannekuvasta ja sitten sen perusteella johtopäätöksistä? Minusta on arvokasta, että ulko- ja turvallisuuspolitiikasta ja [Puhemies koputtaa] sisäpolitiikasta kyetään yhtenäiseen keskusteluun puolueitten välillä.

16.18 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia edustaja Rinteelle, ja kiitoksia kaikille puheenjohtajille omasta panoksestanne sen suhteen, että tämä ainutlaatuinen tilaisuus saatiin aikaiseksi. Tämä ei nimittäin kovin yleistä maailmalla ole, että kaikkien puolueiden puheenjohtajat kokoontuvat saman pöydän ääreen ja puhuvat vaikeista asioista, joissa on myöskin erimielisyyksiä, erityisesti sitten niistä käytännön toimista. Me sovimme siellä yhteisesti, että tämä on muoto, jota kannattaa meidän yhdessä jatkaa. Keskustelu oli hyvähenkinen, ja varmasti myöskin tietomme siellä lisääntyi, kun saimme viranomaisilta tilannekatsauksia. Olen omalta osaltani sitoutunut siihen, että niin kauan kuin tällä postilla olen, toimin isäntänä ja kutsun puheenjohtajat säännöllisesti tällaiseen keskusteluun.

16.19 Tuula Haatainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän pääministeriä tästä rakentavasta vastauksesta. On todella tärkeää, että tällainen keskusteluyhteys on ja siinä ovat mukana kaikki eduskuntapuolueet, niin hallitus- kuin oppositiopuolueet, ja on hyvä, että sitä tehdään säännönmukaisesti. Kiitän myös sisäministeri Risikkoa vastauksesta, jossa selkiinnyttiin kyllä se, miten tähän asiaan tulee suhtautua. Tämä on meidän yhteinen asia, tässä ei ole voittajia ja häviäjiä, tässä on nyt vain voittajia. Kansalaiset odottavat meiltä vastuullista toimintaa.

Kysyisin pääministeriltä vielä: nyt sitten, kun tapaatte seuraavan kerran puolueiden kanssa, olisiko mahdollista, että tähän luotaisiin joku konkreettinen suunnitelmatapa Ruotsissa tehdyn mallin mukaisesti, johon edustaja Lindtman puheenvuorossaan viittasi, että olisi tällainen konkreettinen toimintaohjelma tällaisten tekojen varalle?

16.20 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin tuolla puheenjohtajien tapaamisessa totesimme, tämä turvallisuudentunne on hyvin henkilökohtainen tunne ja asia ja jokainen kokee sen eri tavalla, ja se on selvä asia, että monen suomalaisen turvallisuudentunne on järkkynyt. Sillä on merkitystä, miten me vastaamme yhdessä siihen. Niin kuin totesin, sitoudumme siihen, että jatkamme yhdessä keskustelua. Sisäministeriön johdolla ollaan valmisteltu jo pitkään terrorismin vastaista toimenpideohjelmaa, ja puhuimme sen valmistelun tilanteesta ja tietyistä toimistakin tuossa tapaamisessamme, ja varmasti luonteva seuraava kokoontuminen olisi silloin, kun sisäministeriö on saanut tuon koko ohjelman valmiiksi. Voisimme sitä käydä sitten yhdessä läpi.

16.21 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todellakin meillä on aikoja sitten jo tehty tällainen terrorismin vastainen ohjelma — ja sitä on sitten käyty ja kammattu läpi nyt, kun näitä tapahtumia on ollut — jo paljon ennemmin kuin tapahtui tämä järkyttävä Turun tapahtuma. Kyllä Suomi on varautunut, Suomi on todella varautunut tähän, koska me tiesimme, ettei Suomi ole mikään lintukoto ja että se tulee jossain vaiheessa. Nythän meillä on ensimmäistä kertaa epäily terroristisesta teosta.

On tärkeää, että oppositio ja hallitus ovat yhdessä ja me olemme kaikki 200 kansanedustajaa niitä, jotka vaikutamme ihmisten mielipiteisiin. Vetoankin teihin, että me emme tääl-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

lä edistäisi sitä polarisaatiota ja vastakkainasettelua, mikä Suomessa on, ja luotan siihen, että tämän syksyn aikana me näytämme sen, että tästä puhutaan rauhallisesti ja mietitään yhdessä keinoja. Täällä on meillä vieraana nuoria kuudesluokkalaaisia, jotka ottavat meistä mallia — näytetään se.

Kysymyksen käsittely päättyi.